

Riccard Slettengren
Utvecklingsledare
Riccard.Slettengren@ekero.se

Kommunstyrelsen

Utredning - samverkan med civilsamhället

Dnr KS17/145

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner inriktningen i utredningen om samverkan med civilsamhället.
2. Kommunstyrelsen uppdrar till Samverkansorganet att fortsätta det påbörjade utvecklingsarbetet och arbeta för spridning av samverkansmodellen.
3. Kommunstyrelsen uppdrar till samtliga förvaltningar att utifrån den framtagna modellen identifiera områden där samverkan med civilsamhället kan utvecklas samt att utse representanter till Samverkansorganet.
4. Kommunstyrelsen uppdrar till Samverkansorganet att fortsätta arbeta med och utveckla den del av utredningen som går under namnet "utvecklad dialog".
5. Kommunstyrelsen uppdrar till Samverkansorganet att ta fram riktlinjer för Idéburet offentligt partnerskap.
6. Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta Policyn för samverkan med civilsamhället.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsnämnden har på uppdrag av Kommunfullmäktige tagit fram en utredning om hur samverkan med civilsamhället kan utvecklas (2017-05-23). Utredningen lyfter behovet av kommunikationssatsningar, kunskapspridning, utvecklad dialog, förvaltningsöverskridande samarbete samt att skapa goda förutsättningar för en bredd av engagemang. Kultur- och fritidsnämnden, Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden har under 2017-2018 ställt sig bakom den färdiga utredningen och dess slutsatser.

Ärendet

Ekerö kommun och det civila samhället delar ofta målsättningar, men har olika vägar för att nå fram. När vi ökar förståelsen för våra respektive förutsättningar, erfarenheter och kunskaper kompletterar vi varandra. Att ta tillvara på och möjliggöra för en bredd av engagemang och delaktighet innebär att enskilda medborgares idéer och drömmar förverkligas. Därtill banar vi väg för viktiga samhällsinsatser. Att samverka med civilsamhället ger mervärde, resulterar i innovativa och kostnadseffektiva lösningar samt möjliggör för ett mer demokratiskt och inkluderande samhälle.

Kultur- och fritidsnämnden tilldelades 2017 medel av Kommunfullmäktige för att utreda hur samverkan mellan Ekerö kommun och civilsamhället kan utvecklas långsiktigt. De positiva effekterna av den samverkansmodell som vuxit fram på integrationsområdet, och som gått under namnet Öar utan gränser, har varit många och avsikten var att undersöka om den kan anpassas till fler områden. Utredningen inleddes med en dialog både med det lokala civilsamhället och med tjänstemannaorganisationen. Båda sidor ställde sig positiva till en utvecklad samverkan, men önskade kommunikationssatsningar, tillgängliggörande av verktyg och kunskap och att vi ska arbeta förvaltningsöverskridande med frågorna. På så sätt blir effekterna större och vi kan dra vinning av varandras respektive kunskaper och kontaktytor. (Öar i samverkan - Utvecklad samverkan mellan det civila samhället och Ekerö kommun, 2017-05-23)

Inom ramen för utredningen har nämndkontor kultur och fritid:

- fört dialog med civilsamhället (föreningsrepresentanter och engagerade kommunmedborgare) och tjänstemän inom den kommunala organisationen om hur en utökad samverkan kan uppnås,
- utrett behov och hinder för samverkan,
- och tagit del av forskning på området och goda exempel från andra kommuner, organisationer, företag och myndigheter.

Samverkan mellan kommun och civilsamhälle sker idag i stort som i smått. De handlar om allt från vänsfamilj- och bostättningsnätverk för kommunens nyanlända invånare, föräldravandringar, förebyggande insatser mot ensamhet hos äldre till prova-på aktiviteter i skolan. Under 2017 och 2018 formerades en förvaltningsöverskridande arbetsgrupp under namnet Samverkansorganet. Med avstamp i utredningen och dess förslag har gruppen tagit fram en modell som ska möjliggöra för utvecklad samverkan och dialog med civilsamhället i hela den kommunala organisationen. Genom workshops och synliggörande av verktyg ska civilsamhället i större utsträckning tänkas in som en samarbetspart i kommunens olika processer. Modellen innebär arbete med kunskapsspridning, nätverk, kommunikation, bemötande samt digitala plattformar. Den infrastruktur för samverkan som växer fram leder till sänkta trösklar för engagemang, fler aktiviteter och att vi i gemenskap kan utveckla nya innovativa arbetssätt.

Under 2018 startade även Idélabbet, en katalysator för civilsamhällets engagemang. Till verksamheten, som sorterar under kultur- och fritidsförvaltningen, kan medborgare vända sig för att förverkliga samhällsnyttiga idéer. Idélabbet ska därtill arbeta uppsökande mot personer som står längre från engagemang, delaktighet och nätverk samt har ett särskilt uppdrag att möjliggöra för ungdomars delaktighet. Under 2019 fortsätter arbetet med att utveckla, sprida och informera om samverkans- och dialogmodellen.

KOSTNADSEFFEKTIVT NYTTJANDE AV RESURSER

Förslagen som presenteras i utredningen Öar i samverkan har som ambition att skapa ett strukturerat arbetssätt för samverkan med civilsamhället. Genom Samverkansorganet och den modell som växer fram kan vi dela nätverk och kunskaper över förvaltningsgränserna. Sedan tidigare samarbetar många medarbetare inom sina ordinarie uppdrag med civilsamhällesaktörer. Med ett mer strukturerat arbetssätt och en god infrastruktur för samverkan kan den enskilde medarbetarens samverkansarbete få ett större genomslag och vi kan komplettera varandra på ett resurseffektivt sätt.

Utvecklingsmöjligheterna är många och kan handla om allt från att bryta ofrivillig ensamhet, aktiviteter för barn och ungdomar som befinner sig i utsatta situationer, att möjliggöra för bättre skolresultat genom läxhjälp till integrerande aktiviteter för kvinnor. Flera av insatserna gör att behovet av kommunala stödinsatser kan minska. Civilsamhällets aktörer har därtill en unik förmåga att snabbt utvecklas och fånga upp och möta förändrade behov, något som medför att vi kan använda de offentliga resurserna på ett mer effektivt sätt inom de områden där vi samverkar.

På integrationsområdet har vi sett hur strukturerad samverkan med civilsamhället kan möjliggöra för ett stort engagemang som avlastar socialsekreterarnas arbete. Inom barn- och utbildningsförvaltningen ser vi hur de nätverk som föreningslivet utgör kan underlätta för att fler tar sig ut på arbetsmarknaden. Inom kultur- och fritidsförvaltningen ser vi hur samverkan är nödvändig för att möjliggöra för goda fritidsaktiviteter.

Samverkansorganet syftar till att underlätta, förenkla och bredda det samverkansarbete som redan sker idag och möjliggöra för att det uppnår ett än bättre resultat. Den arbetstid som läggs på Samverkansorganet sparas därmed på andra håll i organisationen.

UTVECKLAD DIALOG

I utredningen beskrivs behovet av en utvecklad dialog mellan Ekerö kommun och civilsamhället. En god dialog möjliggör att vi på ett bättre sätt kan komplettera varandra, bredda beslutsunderlag samt ökar tilliten mellan medborgare och kommun. Utredningen lyfter den Europeiska koden för idéburna organisationer som ett ramverk för att tydliggöra och fördjupa kommunikationen. Koden ger ett ramverk för informationsgivning, samråd, dialog och partnerskap. Dialog beskrivs där som tvåvägskommunikation där utbyte av synpunkter sker för att lösa ett gemensamt problem eller för att tillsammans formulera ett målområde.

POLICYDOKUMENT

Den framlagda policyn (Dnr KS17/145-109) innehåller förhållningssätt som kan möjliggöra för samverkan med civilsamhället. Dessa handlar om att ytterligare öppna upp för dialog och nätverkande, underlätta för en bredd av engagemang, sprida kunskap om civilsamhällets organisering, verka för ett bra bemötande, möjliggöra för

kommunikation och transparens i beslutsprocesser och att i hela den kommunala organisationen se över hur samverkan med civilsamhället kan utvecklas.

IDÉBURET OFFENTLIGT PARTNERSKAP

Viss samverkan med civilsamhället, så som Socialnämndens samverkan med Ekerö pastorat kring ett vänfamilj- och bosättningsnätverk, regleras via årliga överenskommelser. Den nämnda överenskommelsen har mynnat ut i en modell för möten, nätverk och stöd och möjliggör även för möblering av nyanländas lägenheter genom skänkta möbler. En av styrkorna i samverkan med civilsamhället är just dess förmåga att snabbt ställa om och möta nya eller förändrade behov. För att möjliggöra för ömsesidiga samarbeten och utveckling behövs dock ibland andra samverkansmodeller än årliga överenskommelser. Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en samverkansmodell som skapar långsiktiga förutsättningar utan att använda sig av bidrag eller upphandling enligt LOU. Modellen är ett mellanting mellan de båda. Inom IOP-avtal identifierar parterna en samhällsutmaning där en eller flera aktörer inom civilsamhället bidrar med ett unikt mervärde som inte kan frambringas i kommunens egen regi eller genom att handla upp tjänsten på en marknad. Mervärdet kan handla om exempelvis ideellt engagemang, nätverk eller lokalkännedom. I IOP-avtal beskrivs vilka resurser som respektive part ska bidra med samt tidplan för partnerskapet. IOP är tillåtet på områden där det inte existerar en fungerande eller potentiell marknad. Flera aktörer inom offentlig sektor (så som Stockholms stad, Värmdö kommun, Malmö stad, Region Skåne, Göteborg och Linköping) använder sig av samverkansformen som är under utveckling. De flesta kommuner som använder IOP har tagit fram riktlinjer för samverkansmodellen. För att skapa mer flexibla och ändamålsenliga samverkansformer kan Ekerö kommun vara betjänt av att i vissa fall använda sig av IOP. I detta syfte bör riktlinjer utarbetas och antas.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, nämndkontor kultur och fritid, 2019-02-11

Tjänsteutlåtande, nämndkontor kultur och fritid, 2017-05-22

Sammanträdesprotokoll, nämndkontor kultur och fritid, 2017-06-14

Tjänsteutlåtande, barn- och utbildningsnämnden, 2017-09-13

Sammanträdesprotokoll barn- och utbildningsnämnden, 2017-09-26

Tjänsteutlåtande, socialnämnden, 2018-02-01

Sammanträdesprotokoll, socialnämnden, 2018-02-21

Utredning, nämndkontor kultur och fritid, 2017-05-23

Policy för samverkan med civilsamhället, förslag

Beslutet expedieras till

Samtliga nämnder

Samtliga förvaltningschefer

Elisabet Lunde
Kultur- och fritidschef

Riccard Slettengren Badiali
Utvecklings- och processledare